

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

14. detsember 2004,

millega kehtestatakse suunised tootjatele ja turustajatele, et teatada ohtlikest tarbekaupadest liikmesriikide pädevatele asutustele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/95/EÜ artikli 5 lõikele 3

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 4772 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2004/905/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

vormis lihtsad ja selged kriteeriumid eritingimuste kindlakstegemiseks, eriti üksikjuhtude või selliste toodete kohta, mille puhul teatamine ei ole vajalik.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõike 3 teist lõiku,

pärast konsulteerimist direktiivi 2001/95/EÜ artikli 15 alusel moodustatud komiteega.

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2001/95/EÜ artikli 5 lõikega 3 kehtestatakse, et tootjad ja turustajad peavad teavitama pädevaid asutusi, kui nende valduses oleva teabe põhjal ja spetsialistidena nad teavad või peaksid teadma, et nende poolt turuleviidud toode on ohtlik vastavalt kõnealuse direktiivi määratlustele ja kriteeriumidele.

(2) Direktiivi 2001/95/EÜ I lisa punktis 2 on nõutud, et komisjon, keda abistab liikmesriikide esindajatest koosnev komitee, määrab kindlaks teatiste sisu, millega tootjad ja turustajad edastavad pädevatele siseriiklikele asutustele teavet toodete kohta, mis ei vasta üldistele ohutusnõuetele, ja koostab nende teatiste standardvormi, tagades samas süsteemi tõhususe ning nõuetekohase toimimise. Eeskätt esitab komisjon näiteks teatmiku

(3) Kohustus teavitada pädevaid asutusi ohtlikest toodetest on tähtis asjaolu turujärelevalve parandamisel, kuna see võimaldab pädevatel asutustel jälgida, kas äriühingud on võtnud asjakohaseid meetmeid juba turuleviidud toodetega kaasnevate ohtude vastu, ning määrata või võtta vajaduse korral täiendavaid meetmeid riskide vältimiseks.

(4) Vältimaks tootjate, turustajate ja pädevate asutuste ebaproportsionaalselt suuri kohustusi ning hõlbustamaks kõnealuste kohustuste tõhusat rakendamist on asjakohane lisaks standardvormile kehtestada nii teatamise kõige olulisemate kriteeriumide kui praktiliste aspektide kohta tegevussuunised, mis esitatakse eelkõige tootjate ja turustajate abistamiseks direktiivi 2001/95/EÜ artikli 5 lõikes 3 ettenähtud sätete kohaldamisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga võtab komisjon vastu tootjatele ja turustajatele ettenähtud suunised teatamiseks ohtlikest tarbekaupadest liikmesriikide pädevatele asutustele vastavalt direktiivi 2001/95/EÜ artikli 5 lõikele 3.

⁽¹⁾ EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.

Kõnealused suunised on sätestatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 14. detsember 2004

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Markos KYPRIANOU

LISA

Suunised tootjatele ja turustajatele, mille kohaselt teatada ohtlikest tarbekaupadest liikmesriikide pädevatele asutustele vastavalt direktiivi 2001/95/EÜ artikli 5 lõikele 3

1. SISSEJUHATUS

1.1. *Suuniste taust ja eesmärgid*

Üldise tooteohutuse direktiivi (GPSD) eesmärk on tagada, et ELi turule viidud toiduks mittekasutatavad laiatarbekaubad on ohutud. See hõlmab tootjate ja turustajate kohustust anda pädevale asutusele teavet ohtlike toodete avastamise ja nende suhtes võetavate meetmete kohta.

Tooteohutusdirektiiviga volitatakse komisjoni, keda aitab liikmesriikide tooteohutuskomitee, koostama teatmiku, milles määratletak lihtsad ja selged kriteeriumid selle kohustuse tõhusa kohaldamise hõlbustamiseks. Lisaks lihtsustaks teatmik ettevõtjate ja pädevate asutuste tööd, määratledes täpsed tingimused, eriti seoses üksikjuhtude või selliste toodetega, mille puhul teatamine ei ole vajalik. Teatmik peaks määratlema ka tootjate ja turustajate poolt pädevatele asutustele saadetavate teatiste sisu ja nende standardvormi.

Eelkõige vastutab komisjon teatamise korra tõhususe ja nõuetekohase toimimise tagamise eest.

Seetõttu on kõnealuste suuniste eesmärgid:

- a) selgitada tegutsemise seisukohast lähtudes tootjate ja turustajate kohustuste ulatus nii, et teatataks üksnes riskijuhtimise suhtes vajalikud andmed ning välditaks teabe üleküllust;
- b) osutada asjakohastele kriteeriumidele "ohtlike toodete" mõiste kohaldamiseks;
- c) sätestada kriteeriumid määratlemaks "üksikjuhud või -tooted", mille puhul teatamine ei ole vajalik;
- d) määrata kindlaks teatiste sisu, eelkõige nõutavad andmed ja teave, ning kasutatav vorm;
- e) määrata kindlaks, kellele ja kuidas tuleks teatise edastada;
- f) määrata kindlaks meetmed, mida liikmesriigid peavad võtma pärast teatise saamist, ning nende meetmete kohta esitatav teave.

1.2. *Suuniste staatus ja edasiarendamine***St a a t u s**

Käesolevad suunised on tegevussuunised. Komisjon on need suunised vastu võtnud pärast konsulteerimist liikmesriikidega tooteohutuskomitees, tegutsedes kooskõlas nõuandemenetlusega.

Seetõttu on suunised viitedokumentideks tooteohutusdirektiivi sätete kohaldamisel seoses tootjate ja turustajate teatamisega ohtlikest laiatarbekaupadest liikmesriikide pädevatele asutustele.

E d a s i a r e n d a m i n e

Käesolevaid suuniseid tuleb kohandada, võttes arvesse saadud kogemusi ja uusi arenguid. Komisjon ajakohastab või muudab neid vajaduse korral, konsulteerides tooteohutusdirektiivi artiklis 15 osutatud komiteega.

1.3. *Kellele on suunised adresseeritud*

Käesolevad suunised on adresseeritud liikmesriikidele. Neid tuleks kasutada, et suunata laiatarbekaupade tootjaid ja turustajaid ning tootjatel ja turustajatelt teavet vastuvõtivateks kontaktasutusteks määratud siseriiklikke asutusi, et tagada kõnealuse teatamisnõude järjekindel ja tõhus rakendamine.

2. **KOKKUVÕTE ÜLDISE TOOTEOHUTUSE DIREKTIIVI (GENERAL PRODUCT SAFETY DIRECTIVE, GPSD) TOOTJATE JA TURUSTAJATE TEATAMIST KÄSITLEVATEST SÄTETEST**2.1. *Kohustus teavitada liikmesriikide pädevaid asutusi*

Vastavalt tooteohutusdirektiivile peavad tootjad ja turustajad teavitama pädevaid asutusi, kui nad nende valduses oleva teabe põhjal ja spetsialistidena teavad või peaksid teadma, et nende poolt turuleviidud toode on ohtlik (vastavalt kõnealuse direktiivi määratlustele ja kriteeriumidele).

“Üksikjuhtude või -toodete” puhul teatamiskohustus ei kehti.

Tootjad ja turustajad võivad anda pädevatele asutustele eelteavet tootega kaasnevast võimalikust ohust kohe, kui on sellest teadlikuks saanud. Selle teabe abil saavad asutused aidata tootjatel ja turustajatel nende teatamiskohustust nõuetekohaselt täita. Lisaks julgustatakse tootjaid ja turustajaid võtma ühendust oma liikmesriigi asutustega, kui nad kahtlevad, kas toode on ohtlik või mitte.

2.2. Teatamise põhjendus ja eesmärk

Kohustus teavitada pädevaid asutusi ohtlikest toodetest on tähtis tegur turujärelevalve ja riskijuhtimise parandamisel.

Tootjad ja turustajad on oma vastavate tegevusalade piires eelkõige vastutavad ohtlike toodetega kaasnevate riskide riskide vältimise eest. Siiski on võimalik, et tootjad ja turustajad pole võtnud (või pole saanud võtta) kõiki vajalikke meetmeid. Lisaks võivad muude sama liiki toodetega kaasnedes samasugused riskid kui kõnealuste toodetega.

Teatamise korra eesmärk on anda pädevatele asutustele võimalus jälgida, kas äriühingud on võtnud asjakohaseid meetmeid juba turuleviidud toodetega kaasnevate riskide vastu, ning võtta vajaduse korral täiendavaid meetmeid riskide vältimiseks või anda vastav korraldus. Teatamine võimaldab pädevatel asutustel ka otsustada, kas tuleks kontrollida muid samalaadseid turulolevaid tooteid. Seepärast peavad pädevad asutused saama piisavat teavet, mis lubaks neil otsustada, kas ettevõtja on ohtliku toote suhtes võtnud piisavad meetmed. Seoses sellega tuleks märkida, et tooteohutusdirektiiviga antakse pädevatele asutustele õigus taotleda lisateavet, kui nad tunnevad, et ei suuda otsustada, kas äriühing on võtnud ohtliku toote suhtes piisavad meetmed.

3. TEATAMISE KRITERIUMID

3.1. Reguleerimisala

Tooteohutusdirektiivikohase teatamise esimene nõue on see, et toode peaks kuuluma kõnealuse direktiivi reguleerimisalasse ning artikli 5 lõike 3 tingimused on täidetud.

Tuleks märkida, et ohtlikest toidukaupadest teatamise kohta on kehtestatud eri nõuded ELi toidualastes õigusnormides (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾).

Kui ühenduse valdkondlike õigusaktides tooteohutuse kohta on kehtestatud sama eesmärgiga teatamiskohustused, tooteohutusdirektiivi kohustus valdkondlike õigusaktidega hõlmatud tootekategooriatele ei kohaldata. Täiendavat teavet teatamisprotseduuride vaheliste suhete ja nende eesmärkide kohta võib leida dokumendist “*Guidance Document on the Relationship between the GPSD and Certain Sector Directives.*”⁽²⁾ Seda dokumenti arendatakse edasi, eriti kui saadud kogemuste põhjal selgub, et tooteohutusdirektiivi artikli 5 lõike 3 ning konkreetsete ühenduse õigusaktide asjaomase valdkondliku teabe või teatamiskohustuste kohaldamisel ilmneb kattuvust või ebakindlust.

Lisaks tuleb märkida, et neid suuniseid ei järgita ning need ei ole takistuseks “kaitseklauslite” nõuete või muude tooteohutust käsitlevate ühenduse vertikaalsete õigusaktidega kehtestatud teatamisprotseduuride kohaldamise puhul.

Olulised teatamiskriteeriumid on järgmised:

- toode kuulub kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti a reguleerimisalasse: toode on ette nähtud tarbijatele või on tõenäoline, et need võivad seda kasutama hakata (sealhulgas teenuse osutamise või kasutatud kaupade kontekstis),
- direktiivi artikkel 5 on kohaldatav (st et ühenduse muude õigusaktidega ei ole samalaadseid kohustusi kehtestatud, vt tooteohutusdirektiivi artikli 1 lõike 2 punkti b),
- toode on turule viidud,
- tootjal või turustajal on tõendeid (mis on saadud turuleviidud toodete ohutuse jälgimisel, testimisel, kvaliteedi kontrollimisel või muudest allikatest), et toode on tooteohutusdirektiivi määratluse kohaselt ohtlik (see ei vasta tooteohutusdirektiivi ohutuskriteeriume arvesse võttes üldistele ohutusnõuetele) või ei vasta vaatlusalusele tootele kohaldatavate ühenduse asjakohaste valdkondlike õigusaktide ohutusnõuetele,

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1642/2003 (ELT L 245, 29.9.2003, lk 4).

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/reviseGPSD_en.htm

— seepärast on toode nii ohtlik, et ei või enam turule jääda ning tootjad (ja turustajad) on kohustatud võtma asjakohaseid ennetus- ja parandusmeetmeid (toote muutmine, hoiatused, turult kõrvaldamine jne, olenevalt konkreetsetest asjaoludest).

3.2. Üldised ohutusnõuded ja nõuetele vastavuse kriteeriumid

Tootjad ja turustajad peavad teavitama liikmesriikide pädevaid asutusi, kui nende poolt turule viidud toode kujutab tarbijatele ohtu, "mis ei vasta üldistele ohutusnõuetele". Tootjad on kohustatud viima turule ainult ohutuid tooteid. Artikli 2 punktis b määratletakse ohutu tootena iga toode, "mis tavalistes või põhjendatult eeldatavates kasutustingimustes, mis hõlmavad kasutusaega ning vajaduse korral kasutuselevõtmis-, seadistus- ja hooldusnõudeid, ei põhjusta ohte või põhjustab toote kasutusele vastavalt minimaalset ohtu, ning mida loetakse aktsepteeritavaks ning inimeste ohutuse ja tervise kaitse kõrgele tasemele vastavaks, võttes eelkõige arvesse järgmisi punkte:

- i) toote omadused, sealhulgas koostis, pakend ning kokkupanemis- ja vajaduse korral seadistus- ning hooldamisjuhendid;
- ii) mõju teistele toodetele, kui võib põhjendatult eeldada selle kasutamist koos teiste toodetega;
- iii) toote esitusviis, märgistus, toote kasutus- ja hävitamisjuhendid ning muud märkused või teave toote kohta;
- iv) tarbijagrupid, kes on toodet kasutades ohustatud, eriti lapsed ja vanurid.

Võimalus ohutust suurendada või muude väiksema ohutustasemega toodete olemasolu ei ole piisav põhjus pidada toodet "ohhtlikuks".

Kõiki tooteid, mis ei vasta sellele määratlusele, tuleb lugeda ohtlikeks (artikli 2 punkt c, teisisõnu: toode on "ohhtlik", kui see ei vasta üldistele ohutusnõuetele (turul olevad tooted peavad olema ohutud)).

Tooteohutusdirektiivi artiklis 3 kirjeldatakse, kuidas hinnata nõuetele vastavust, toetudes siseriiklikele õigusaktidele, Euroopa standarditele ja muule võrdlusmaterjalile. Kui asjakohaseid Euroopa standardeid pole, lubatakse tooteohutusdirektiivis arvestada muid tooteohutuse hindamise elemente: siseriiklike standardeid, juhiseid heade toimimistavade kohta jne.

Lisaks eespool öeldule osutab direktiiv ka tõsisele ohule, mis on määratletud artikli 2 punktis d kui "iga tõsine oht, kaasa arvatud need, mille mõju ei ole vahetu, mis nõuab ametiasutuste kiiret sekkumist".

Siiski tunnistatakse direktiivis, et võimalus ohutust suurendada või muude väiksema ohutustasemega toodete olemasolu ei ole piisav põhjus pidada toodet "ohhtlikuks".

Riskitase sõltub mitmetest teguritest, sealhulgas näiteks kasutajatuübist ja tema nõrkadest kohtadest, tootja poolt kasutusele võetud ohuvastastest ettevaatusabinõudest ja kasutaja hoiatamisest. Neid tegureid soovitatakse samuti arvesse võtta sellise riskitase määramisel, mida peetakse ohtlikuks ja millest tootjad peavad pädevatele asutustele teatama.

Oht võib olla põhjustatud tootmis- või valmistamisvigadest või johtuda toote konstruktsioonist või selle valmistamiseks kasutatud materjalidest. Ohtu võib põhjustada ka toote koostis, konstruktsioon, viimistlus, pakend, hoiatusmärgistus või kasutusjuhend.

Kindlaksmääramisel, kas toode on ohtlik tooteohutusdirektiivis määratletud tähenduses, tuleks analüüsida mitmeid küsimusi: toote kasutusala, ohu olemus, ohustatud elanikerühmad, eelnev kogemus samalaadsete toodetega jne. Ohutu toode ei tohi põhjustada riski või põhjustab toote kasutusele vastavalt üksnes minimaalset riski, mis on vajalik toote tõhusa kasutamise tagamiseks.

Eeldatakse, et tootjad teevad enne oma toodete turuleviimist riskianalüüsi. Selle põhjal järeldatakse, et toode vastab üldisele ohutuskohustusele ja seda võib turustada, ning antakse ühtlasi alus edasise ohuteabe ümberhindamiseks ja otsustamiseks, kas toode vastab jätkuvalt "ohutu toote" määratlusele või tuleb temast teatada.

Kui tootjad või turustajad saavad teavet või uusi tõendeid, mis näitavad, et toode võib osutada ohtlikuks, peaksid nad otsustama, kas niisugune teabe põhjal võib toodet tõepoolest ohtlikuks pidada.

Käesolevas dokumendis nimetatud juhised on esitatud juhendis "*Guidelines for the management of the Community Rapid Information System (RAPEX) and for notifications presented in accordance with Article 11 of Directive 2001/95/EC*".⁽¹⁾ Need esitatakse siinkohal, et aidata tootjatel või turustajatel otsustada, kas laiatarbekauba põhjustatud eriolukord õigustab sellest teatamist pädevatele asutustele. Need moodustavad järjekindluse edendamiseks mõeldud meetodikaraamistiku ning ei võta arvesse kõiki võimalikke tegureid, vaid peaksid hõlbustama järjepidevat, mõistlikku otsustamist konkreetsete laiatarbekaupade põhjustatud ohtude üle. Kui tootjad või turustajad siiski arvavad, et neil on eri kaalutlustel põhinevaid selgeid tõendeid teatamise vajalikkuse kohta, siis peavad nad seda tegema.

Tootjad või turustajad peaksid kogunud teavet analüüsima ning otsustama, kas konkreetsest ohuolukorrast tuleks ametiasutustele teatada, võttes arvesse:

- ohu tagajärgede raskust, olenevalt võimalike tervise-/turvalisusekahjustuste tõsidusest ja tõenäosusest. Kahjustuste tõsiduse ja tõenäosuse liitmisel saadakse ohu suuruse hinnang. Selle hinnangu täpsus sõltub tootjale või turustajale kättesaadava teabe kvaliteedist.

Tervise-/turvalisusekahjustuse tõsidus konkreetse ohu puhul peaks olema selline, mille kohta on mõistlikke tõendeid, et toote põhjustatud tervise-/turvalisusekahjustus sai tekkida eeldatava kasutuse käigus. Aluseks võiks võtta samalaadsete toodete tekitatud raskeimad tervise-/turvalisusekahjustused.

Samuti tuleb arvesse võtta tervise-/turvalisusekahjustuste tõenäosust tavakasutaja puhul, kes otstarbekohase või põhjendatult eeldatava kasutamise käigus puutub kokku puudustega tootega, nagu ka tõenäosust, et tootel on või sellele tekib puudusi.

Teatamisotsust ei tohiks mõjutada turulolevate toodete kogus ega inimeste hulk, keda ohtlik toode võiks kahjustada. Neid tegureid võib arvesse võtta otsustamisel, mis liiki meetmeid tuleb küsimuse lahendamiseks võtta.

- tegureid, mis mõjutavad ohu taset, näiteks kasutajatüüp, ning riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul, kas tootel on nõuetekohased hoiatused ja kaitsemeetmed ning kas oht on piisavalt ilmne.

Teatavatel juhtudel (nt liiklusvahendid) aktsepteerib ühiskond kõrgemat riski kui teistel juhtudel (nt laste mänguasjad). Riskitaset mõjutavateks olulisteks teguriteks peetakse ohustatud isiku haavatavust ning riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul riski tundmist ja selle vastu võetud ettevaatusabinõusid.

Tuleb arvesse võtta, mis tüüpi isik toodet kasutab. Kui toodet hakkavad tõenäoliselt kasutama haavatavad isikud (näiteks lapsed või vanurid), peaks teatamist nõudev riskitase olema madalam.

Riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul peaks teatamist nõudev riskitase sõltuma sellest, kas oht on ilmne ja toote toimimiseks vajalik ning kas tootja on kaitsemeetmete ja hoiatuste eest nõuetekohaselt hoolitsenud, eriti kui oht ei ole ilmne.

II lisas on esitatud rohkem üksikasju riski analüüsi- ja hindamismeetodi kohta, mida kasutatakse dokumendis "*Guidelines for the management of the Community Rapid Information System (RAPEX) and for notifications presented in accordance with Article 11 of Directive 2001/95/EC*". Kasutada võib ka muid meetodeid ning meetodi valik võib sõltuda olemasolevatest vahenditest ja teabest.

Tootjaid ja turustajaid tuleks julgustada ametiasutustega ühendust võtma, kui neil on tõendusmaterjali võimaliku probleemi kohta, et arutada, kas teatamine on vajalik. Asutuste ülesanne on aidata tootjatel ja turustajatel nende teatamiskohustust täita.

⁽¹⁾ Komisjoni 29. aprilli 2004. aasta otsus 2004/418/EÜ (ELT L 151, 30.4.2004, lk 86).

3.3. Teatamata jätmise kriteeriumid

Infovoog peab olema juhitav mõlemapoolselt: nii ettevõtjate kui ametiasutuste poolt. Teatamise kord peaks tegelema üksnes põhjendatud juhtumitega, võttes arvesse eespool nimetatud kriteeriume ja vältides süsteemi ülekujumist ebaoluliste teadete ga.

Hindamiseks, kas tootjate või turustajate teade pädevatele asutustele on põhjendatud, on asjakohane teada, millistel tingimustel ei ole teatamine vajalik.

Eesmärk on vältida võimalikku ülemäärast teatamist meetmete, tegevuse või otsuste kohta seoses "üksikjuhtude või -toodetega", mis ei nõua ametiasutuste kontrolli, järelevalvet või tegutsemist ega paku riskianalüüsi ja tarbijakaitse seisukohast kasulikku teavet. Selline olukord võib tekkida juhul, kui on selge, et risk on seotud üksnes piiratud koguse selgelt identifitseeritavate toodetega (või partiidega) ja tootjal või turustajal on kindel tõendusmaterjal, et risk on täielikult kontrolli all ning sellest juhtumist teatamine ei paku ametiasutustele kasulikku teavet (näiteks tootmisliini rikked, käitlemis- või pakendamisevead jne).

Vastavalt tooteohutusdirektiivile ei pea tootjad ja turustajad teatama:

- toodetest, mis ei kuulu tooteohutusdirektiivi artikli 1 ja artikli 2 punkti a reguleerimisalasse, näiteks antiikesemed, tooted, mis ei ole ette nähtud tarbijatele kasutamiseks ja mida tarbijad tõenäoliselt ei kasuta, parandusse viidavad kasutatud kaubad,
- toodetest, mis ei kuulu tooteohutusdirektiivi artikli 5 lõike 3 reguleerimisalasse, näiteks ühenduse muudes õigusaktides määratletud konkreetse teatamise korraga hõlmatud tooted,
- toodetest, mille puhul tootja on suuteline viivitamata võtma parandusmeetmed kõigi asjaomaste tooteühikute suhtes. Puudus esineb üksnes piiratud kogusel selgelt identifitseeritavatel toodetel või tootepartidel ning tootja on kõnealused tooted turult kõrvaldanud,
- puudustest seoses toote kasutus kvaliteediga, mitte selle ohutusega,
- puudustest seoses kehtivate eeskirjade eiramisega, mis ei mõjuta ohutust sellisel viisil, et toodet tuleks pidada "ohtlikuks",
- kui tootja/turustaja teab, et ametiasutusi on juba teavitatud ning neil on kogu nõutav teave olemas. Kui jaemüüjad saavad teavet ohtliku toote kohta oma tootjalt/turustajalt või kutseorganisatsioonilt, mis levitab tootja/turustaja antud teavet, ei peaks nad ametiasutustele teatama, kui teavad, et tootja või turustaja on ametiasutusi juba teavitanud.

4. TEATAMISE KORD

4.1. Kes peavad teatise esitama

Teatamiskohustust kohaldatakse nii tootjatele kui turustajatele nende tegevusala piires ja proportsionaalselt nende vastutusega.

Võib tekkida kahtlusi, kes peaks esimesena teavet andma. Seepärast oleks kõigile turustusahelasse kaasatuile kasulik teatamiskohustusega seotud tegutsemiskord läbi arutada, enne kui selle järele tekib vajadus. Kui teatamine siis vajalikuks osutub, teavad eri ettevõtjad, mida tuleb teha, ning välditakse tarbetuid kattuvaid teatisi. Lisaks on väga oluline otsekontakt ametiasutuste ja ettevõtete vahel, kui ettevõtetel on kahtlusi oma teatamiskohustuse täitmise suhtes.

Kui toote tootja või importija saab esimesena tõendusmaterjali toote ohtlikkuse kohta, peaksid nad teavitama riigi pädevat ametiasutust ning saatma teatise koopia edasi jaemüüjatele ja turustajatele. Turustaja või jaemüüja, kes saab tootjalt või importijalt teavet toote ohtlikkuse kohta, peab teavitama ametiasutusi, **välja arvatud** juhul, kui ta teab, et tootja või muu ametiasutus on riigi ametiasutust juba nõuetekohaselt teavitanud.

Kui toote turustaja või jaemüüja saab esimesena tõendusmaterjali toote ohtlikkuse kohta, peaksid nad teavitama riigi pädevat ametiasutust ning saatma teatise koopia edasi tootjale või importijale. Tootja või importija, kes saab turustajalt või jaemüüjalt teavet toote ohtlikkuse kohta, peab täiendama nende poolt ametiasutus(t)ele esitatud teavet kõigi andmetega, mis tal on ohtliku toote kohta, eriti toote teiste turustajate või jaemüüjate andmetega, et tagada toote jälgitavus.

Turustajad, kellel on kahtlusi, kas toode on ohutu või kas ohtlik toode kujutab endast "üksikjuhtu", peavad edastama tootjale oma valduses oleva teabe. Nad võivad edasiste sammude osas nõuande saamiseks ka pädevate asutustega ühendust võtta.

Tootjad saavad paljudest ohtlikest olukordadest teada vaid eri jaemüüjatelt või turustajatelt saadud üksikteateid kokkuvõtlikult hinnates. Tootja vastutab teabe kontrollimise eest, et määratleda võimaliku riski täpne päritolu ja võtta vajalikuks peetavad meetmed, sealhulgas teatada ametiasutustele.

Äriühing peaks määrama vastutuse teatise sisalduva teabe eest isikule, kes tunneb toodet piisavalt hästi.

4.2. Kellele tuleks teatis esitada

Tooteohutusdirektiiviga nõutakse, et tootjad ja turustajad esitaksid oma teatise turu järelevalve/täitevasutustele kõigis liikmesriikides, kus toodet on turustatud või muul viisil tarbijatele tarnitud. Iga liikmesriik peab määrama kõnealuste teatiste saamise eest vastutava ametiasutuse. Selleks otstarbeks määratud ametiasutuste loetelu on komisjoni koduleheküljel.

Tooteohutusdirektiivi I lisas on sätestatud, et artikli 5 lõikes 3 nimetatud andmed tuleb esitada pädevatele asutustele liikmesriigis, kus kõnealust toodet turustatakse või on turustatud või muul viisil tarbijatele tarnitud.

Siiski on soovitatav vähendada tootjate ja turustajate kohustusi korra kehtestamisega, mis lihtsustab kõnealuste nõuete tegelikku kohaldamist, tagades samas kõigi huvitatud ametiasutuste teavitamise. Selline kord tuleb ka kasuks, et hoida ära mitmekordset teatamist sama vea kohta.

Seepärast võivad tootjad ja turustajad esitada nõutava teabe selle liikmesriigi ametiasutusele, kus nad asuvad, kui üks kahest järgmisest tingimusest on täidetud:

- Riskist on teatatud kui "tõsisest" või peab teatise saanud ametiasutus riski "tõsiseks" ning otsustab kõnealuse toote kohta RAPEXi süsteemi kasutades teadaande saata. Niisugusel juhul peaks teatise saanud ametiasutus viivitamata teavitama teatise esitanud tootjat või turustajat oma otsusest teavitada RAPEXi kaudu teiste liikmesriikide ametiasutusi.
- Riskist on teatatud kui mitte "tõsisest" või ei pea teatise saanud ametiasutus riski tõsiseks, kuid teatab teatise esitanud tootjale või turustajale oma kavatsusest edastada teave komisjoni kaudu nende liikmesriikide⁽¹⁾ ametiasutustele, kus toode tootja või turustaja andmete kohaselt turule viiakse või on turule viidud. Niisugusel juhul peab teatise saanud ametiasutus tootjat või turustajat viivitamata teavitama.

Tootja või turustaja, kes teavitab üksnes selle riigi ametiasutust, kus ta asub, peaks andma sellele ametiasutusele olemasoleva teabe teiste riikide kohta, kus toodet on turustatud.

Kui riiklikud ametiasutused jõuavad järeldusele või saavad tõendusmaterjali, et turuleviidud toode on ohtlik, ent tootja või turustajad ei ole neid sellest teavitanud, peavad nad uurima, kus ja millal oleksid asjaomased ettevõtjad pidanud teatise esitama, ning otsustama vajalike meetmete, sealhulgas võimalike sanktsioonide võtmise üle.

4.3. Teatise esitamise viisid

Äriühing peaks teatise esitama, täites I lisas esitatud vormi ja saates selle viivitamata asjakohasele pädevale asutusele (pädevatele asutustele). Teatist esitav ettevõtja peab saatma vormis nõutud andmed. Siiski ei peaks äriühing teatamist edasi lükkama sellepärast, et osa andmeid veel puudub.

Oleks kasulik vorm kaheks osaks jagada. Esimene osa (jaotised 1–5) tuleks täita viivitamata ja teine osa (jaotis 6) siis, kui andmed on kokku kogutud (tuleks märkida puuduvate andmete esitamise ajakava) ning ohuolukord on tõsine või kui tootja/turustaja soovib teatise esitada üksnes selle liikmesriigi ametiasutustele, kus ta asub. Teatamist ei tohiks edasi lükata, kui mõni lahter jääb täitmata.

⁽¹⁾ Tooteohutusdirektiivi tooteohutuse võrk on raamistik asjakohasele korrale niisuguste vahetuste hõlbustamiseks.

Tooteohutusdirektiiviga nõutakse, et pädevaid asutusi tuleb teavitada viivitamata. Seetõttu peab äriühing neid viivitamata teavitama niipea, kui asjakohased andmed on olemas ja igal juhul 10 päeva jooksul⁽¹⁾ pärast teatamist eeldavate andmete saamist, isegi kui uuringud alles jätkuvad, osutades ohtliku toote olemasolule. Kui on olemas tõsine oht peavad äriettevõtted ametiasutust (ametiasutusi) teavitama viivitamata, kuid mitte mingil juhul hiljem kui kolm päeva pärast teatamiskohustuslike andmete saamist.

Eriolukorras, kui äriühing on võtnud viivitamatuid meetmeid, peaks äriühing pädevaid asutusi teavitama **viivitamata ja kiireimal võimalikul viisil**.

5. TEATISTE SISU

5.1. Teatiste taust (turustamisjärgse järelevalve kohustus)

Lisaks üldiste ohutusnõuete järgimise kohustusele on tootjad ja turustajad kohustatud kutsealasel ja oma tegevuse piires tagama tarnitavate toodete ohutuse piisava järelekontrolli. Tooteohutusdirektiiviga on kehtestatud tootjate ja turustajate sellealased kohustused, nagu näiteks tarbijate teavitamine, toote riskide turustamisjärgne järelevalve, ohtlike toodete turult kõrvaldamine ja muu eespool nimetatut. Tootjate kohustusi kohaldatakse valmistajatele, kuid samuti kõigile teistele turustusahela lülidele, kes võivad mõjutada toote ohutusomadusi.

Turustamisjärgsete kohustuste raames võib ettevõtjatele ilmnedagi eri liiki tõendeid, mis muu hulgas võivad põhjustada näiteks järgmist teatamist:

- aruanded või muu teave õnnetuste kohta äriühingu toodetega;
- otse tarbijatelt või turustajate ja tarbijaühingute kaudu saadud kaebused ohutuse kohta;
- kindlustusnõuded või kohtuasjad seoses ohtlike toodetega;
- ohutusnõuetele mittevastavus, millest on teatanud äriühingu kvaliteedikontrolli käigus;
- mistahes asjakohane teave ohutusnõuetele mittevastavuse kindlakstegemise kohta, millele äriühingu tähelepanu on pööranud muud organisatsioonid, näiteks turujärelevalveasutused, tarbijaühingud või teised äriühingud;
- teave tooteohutuse asjakohaste teadusarengute kohta.

5.2. Teatise vorm

Nõutav teave on liigitatud järgmistesse jaotistesse.

1. Andmed asutus(t)e/äriühingu(te) kohta, kellele teatise vorm saadetakse: vormi täitja peab nimetama asutuse(d) ja äriühingu(d), kellele teatis saadetakse, ning nende rolli toote turustamisel.
2. Andmed tootja (nagu on määratletud tooteohutusdirektiivi artikli 2 punktis e)/turustaja kohta, kes teatise vormi täidab: vormi täitja peab esitama oma täielikud isikuandmed ning andmed äriühingu ja selle rolli kohta toote turustamisel.
3. Andmed asjaomase toote kohta: nõutav on toote täpne kirjeldus (sh kaubamärk, mudel jne), mille juurde on segaduste ärahoidmiseks lisatud fotod.
4. Andmed ohu kohta (liik ja laad), sealhulgas õnnetuste ja tervist/ohutust kahjustavate mõjude kohta, ning peatüki 3 (Teatamiskriteeriumid) kohaselt ja II lisast (Metoodikaraamistik) lähtuvalt läbiviidud riskianalüüsi ja hindamise tulemused.
5. Andmed juba võetud või kavandatud parandusmeetmete kohta, millega vähendada või kõrvaldada tarbijate riske, nt tagasivõtmine või turult kõrvaldamine, muudatuste tegemine, tarbijate teavitamine jne, ning äriühingu kohta, kes nende meetmete eest vastutab.

⁽¹⁾ Kõik tekstis nimetatud tähtjad on antud kalendripäevades.

6. Andmed kõigi turustusahela äriühingute kohta, kes valdavad ohtlikke tooteid ning viide nii ettevõtete kui tarbijate käes olevate toodete ligikaudsele hulgale (seda jaotist kohaldatakse tõsise ohu korral või kui tootja/turustaja soovib teatise esitada üksnes selle liikmesriigi ametiasutustele, kus ta asub).⁽¹⁾

Tõsise ohu korral on tootjad ja turustajad kohustatud lisama kogu olemasoleva teabe, mis on toote asukoha kindlakstegemiseks vajalik. Teatise vormi jaotise 6 jaoks nõutava teabe (vaata I lisa) kogumine võib võtta rohkem aega kui teiste jaotiste jaoks, sest võib vajalikuks osutuda koguda seda mitmest organisatsioonist. Äriühingud peaksid jaotised 1–5 täitma ja ära saatma võimalikult kiiresti ning saatma jaotise 6 kohe, kui teave on olemas, ning tõsise ohu korral või kui tootja/turustaja soovib teatise esitada üksnes selle liikmesriigi ametiasutustele, kus ta asub.

6. TEATISTELE JÄRGNEVAD MEETMED

Kui teatised on ära saadetud, võivad järgneda eri meetmed. Eelkõige:

- teatise saanud ametiasutus peaks vajaduse korral vastama, nõudes tootjalt või turustajalt lisateavet või täiendavate meetmete võtmist;
- tootjad ja turustajad võivad omal algatusel või ametiasutuste nõudel esitada lisateavet kõigi uute arengusuundade või uurimistulemuste ja/või kõigi võetud meetmete tulemuslikkuse või probleemide kohta;
- ametiasutused peaksid vajaduse korral otsustama, kas võtta täitemeetmed ja/või nõuda tootjatelt ja turustajatelt koostöö tagamist seoses turujärelevalvega või teatada ametisaladusi arvestades avalikkusele toote kirjeldus, ohu olemus ja võetud meetmed;
- kui RAPEXi kaudu teatamise tingimused on täidetud (tõsine oht, toodet turustatakse mitmes liikmesriigis) peab pädev asutus saatma RAPEXi teatise komisjonile, kes edastab selle kõikidele liikmesriikidele.

⁽¹⁾ Isegi juhul, kui toodet turustatakse ainult ühes liikmesriigis on asjakohane koostada loetelu äriühingutest, kes selles riigis valdavad mõjutatud tooteid, võimaldamaks pädevatel asutustel kontrollida võetud meetmete tõhusust.

I LISA

Teatise vorm tootjatele või turustajatele, et teatada ohtlikest toodetest ametiasutustele

<i>Jaotis 1: Andmed asutus(t)e/äriühingu(te) kohta, kellele teatise vorm saadetakse</i>	
Asutus/kontaktisiku nimi/aadress/telefon/faks/elektronpost/Interneti kodulehekül	
Teavitatud äriühingute identifitseerimine ja nende roll toote turustamisel	
<i>Jaotis 2: Andmed tootja/turustaja kohta</i>	
Tootja või tootja esindaja/turustaja, kes vormi täidab	
Kontaktisiku nimi/vastutusala/aadress/telefon/faks/elektronpost/Interneti kodulehekül	
<i>Jaotis 3: Andmed asjaomaste toodete kohta</i>	
Kategooria. Mark või kaubamärk. Mudeli nimi(nimed) või ribakood/CN-kood. Päritoluriik	
Kirjeldus/Foto	
<i>Jaotis 4: Andmed ohu kohta</i>	
Ohu ja võimalike tervise-/turvalisusekahjustuste kirjeldus ning tehtud riskianalüüs ja hindamine	
Andmed õnnetus(t)e kohta	
<i>Jaotis 5: Andmed juba võetud meetmete kohta</i>	
Võetud meetme(te) ja ettevaatusabinõude liik/ulatus/kestus ning nende eest vastutav äriühing	
Äriühingud peavad jaotise 6 täitma ja edastama tõsise ohu korral või kui tootja/turustaja soovib teatise esitada üksnes selle liikmesriigi ametiasutustele, kus ta asub	
<i>Jaotis 6: Andmed turustusahela muude äriühingute kohta, kelle valduses on ohtlike tooteid</i>	
Valmistajate/importijate või nende volitatud esindajate loetelu liikmesriikide kaupa: nimi/aadress/telefon/faks/elektronpost/Interneti kodulehekül	
Turustajate/jaemüüjate loetelu liikmesriikide kaupa: nimi/aadress/telefon/faks/elektronpost/Interneti kodulehekül	
Tootjate/importijate/turustajate/jaemüüjate/tarbijate valduses olevate toodete arv (seerianumbrid või kuupäevakoodid) liikmesriikide kaupa	

II LISA

Metoodikaraamistik järjekindla riskianalüüsi hõlbustamiseks

Järgmine tekst põhineb RAPEXi suuniste jaoks väljatöötatud raamistikul ning esitatakse siinkohal äriühingute abistamiseks riskitaseme hindamisel ja otsustamisel, kas ametiasutuste teavitamine on vajalik. Käesolevas II lisas esitatud suunised ei ole ammendavad ega püüa arvesse võtta kõiki võimalikke tegureid. Äriühingud peaksid iga üksikjuhu puhul eraldi otsustama, võttes arvesse nii käesolevates suunistes sätestatud kriteeriume kui ka nende oma kogemusi ja tavasid, muid asjakohaseid seisukohti ja otstarbekaid meetodeid.

Iga laiatarbekaup võib endast kujutada üht või enam talle omast ohtu. Ohutegureid võib olla eri liiki (keemilised, mehhaanilised, elektrilised, kuumus, kiirgus jne). Ohutegur näitab toote olemuslikku omadust teatud tingimustes kasutajate tervist ja ohutust kahjustada.

Iga ohutüübi raskusaste saab määratleda kvalitatiivsete ja mõnikord kvantitatiivsete kriteeriumide põhjal, mis on seotud põhjustatava kahjustuse liigiga.

On võimalik, et kõnealust ohtu ei kujuta endast mitte kõik üksiktooted, vaid ainult mõned turuleviidud toodetest. Oht võib olla seotud konkreetse veaga, mis ilmneb ainult mõnedel teatud tüüpi (teatud kaubamärki, mudelit jne esindavatel) turuleviidud toodetel. Sellistel juhtudel tuleks kaaluda vea/ohu esinemise tõenäosust tootes.

Tõenäosus, et oht võib tervist/turvalisust tegelikult kahjustada, sõltub sellest, kui suurel määral tarbija selle ohuga toote tööea jooksul toote otstarbekohasel või põhjendatult eeldataval kasutamisel kokku puutub. Lisaks võib teatava ohuga samaaegselt kokku puutuda rohkem kui üks inimene. Lõpuks tuleb toote põhjustatud riski taseme määramisel ohu tõsiduse ja ohuga kokkupuutumise sageduse kokkuliitmise teel võtta arvesse ka ohuga kokkupuutuva tarbija võimet ohtlikku olukorda vältida või sellele reageerida. See sõltub teadmisest ohu olemasolu kohta, tehtud hoiatustest ja ohuga kokku puutuda võiva tarbija haavatavusest.

Eespool esitatud seisukohti arvesse võttes võib järgmine põhimõtteline lähenemine olla äriühingutele abiks otsustamisel, kas mõne laiatarbekauba põhjustatud konkreetne ohtlik olukord nõuab teatise esitamist pädevatele asutustele.

On soovitatav, et hinnangu annaks väike rühm, kellel on teadmisi ja kogemusi seoses tootega ja sellest tulenevate ohtudega. Kui objektiivsed andmed pole kättesaadavad võivad hindajad langetada subjektiivseid otsuseid ja loodetavasti aitab käesolev menetlus neil järjepidevalt ja mõistlikult otsustada tegelike või võimalike ohtude üle.

Hindaja peaks analüüsima kogutud teavet ja kasutama riskihindamise tabelit järgmiselt:

1. Kõigepealt määratletakse tabeli A abil ohu tagajärgede raskusaste, mis sõltub nii ohu tõsidusest kui ka tõenäosusest, millega oht võib käsitatavates kasutustingimustes ilmned, samuti toote ohtlike omadustega seotud võimalikust mõjust tervisele/turvalisusele.
2. Järgmiseks hinnatakse tabeli B abil täiendavalt ohu tagajärgede raskust sõltuvalt tarbija tüübist ning riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul seda, kas tootel on nõuetekohased hoiatused ja kaitsemeetmed ning kas oht on piisavalt ilmne, et riskitaset õigesti hinnata.

Tabel A – Riskianalüüs: tervise-/turvalisusekahjustuste tõsidus ja tõenäosus

Tabelis A on ühendatud kaks peamist riskianalüüsi mõjutavat tegurit: tervise-/turvalisusekahjustuste tõsidus ja tõenäosus. Järgmised tõsiduse ja tõenäosuse määratlused on esitatud abiks asjakohaste väärtuste määramisel.

Kahjustuse tõsidus

Tõsiduse hindamine põhineb vaatlusaluste toodetega kaasnevate ohtude põhjustatavate tõenäoliste tervise-/turvalisusekahjustuste arvestamisel. Hinnata tuleks iga ohutüüpi eraldi. (1)

Ohu tõsiduse hindamisel tuleks arvestada ka inimeste arvu, keda ohtlik toode võib kahjustada. See tähendab, et kui toode kujutab samaaegselt ohtu mitmele inimesele (nt gaasiseadmega kaasnev tulekahju- või mürgistusohu) tuleks see liigitada tõsisemaks ohust, mis võib kahjustada ainult ühte inimest.

Riski esialgne hinnang peaks viitama kõigile toote poolt ohustatavatele isikutele ning ei tohiks olla mõjutatud riskirühma suurusel. Äriühingute puhul võib siiski õigustatud olla toote poolt ohustatavate inimeste koguarvu arvessevõtmine, kui otsustatakse, mis liiki meetmeid tuleb võtta.

Paljude ohtude puhul on võimalik kujutleda ebatõenäolisi olukordi, mis võivad viia väga tõsiste vigastusteni, nt juhtmele komistamine, kukkumine ja pea ärälöömisest põhjustatud surm, kuigi vähem tõsised tagajärjed on tõenäolisemad. Ohu tõsiduse hindamine peaks põhinema mõistlikel tõenditel, et ohtu iseloomustavad tagajärjed võivad ilmned eeldatava kasutamise käigus. Tõenditena võiks kasutada samalaadsete toodetega kaasnenud halvimaid kogemusi.

Üldine tõenäosus

Üldise tõenäosuse all mõeldakse tõenäolist kahjulikku mõju ohustatud inimeste tervisele/turvalisusele. Ohustatud inimeste koguarvu ei võeta arvesse. Kui teatmikus viidatakse toote puuduste võimalikkusele, ei tuleks suuniseid kohaldada, kui kõiki puudustega näidiseid on võimalik eraldi identifitseerida. Niisugusel juhul on puudustega toodete kasutajad täielikult ohustatud, kuid oht ei laiene muude toodete kasutajatele.

Üldine tõenäosus on kogusumma kõigist osalistest tõenäosustest, nagu näiteks:

- tõenäosus, et tootel on või et sellele tekib puudusi (kui puudusi esineb kõigil toodetel, on see tõenäosus 100%);
- tõenäosus, et kahjulik mõju ilmneb tavakasutaja puhul, kes on ohustatud puudustega toote otstarbekohase või põhjendatult eeldatava kasutamise käigus.

(1) Näiteks võib teatavate mehhaaniliste riskide ja nendega kaasnevate tüüpiliste vigastuste tõsiduse liigitamiseks kasutada järgmisi määratlusi:

Kerge	Tõsine	Väga tõsine
< 2% töövõimetust tavaliselt töövõime taastub ega nõua haiglaravi	2–15% töövõimetust tavaliselt töövõime ei taastu, nõuab haiglaravi	> 15% töövõimetust tavaliselt taastumatu
Väikesed löikehaavad	Tõsised löikehaavad	Siseelundite tõsised vigastused
	Luumurrud	Jäsemete kaotamine
	Sõrme või varba kaotamine	Nägemise kaotamine
	Nägemiskahjustus	Kuulmise kaotamine

Need kaks tõenäosust on koondatud järgmises tabelis, et saada tabelisse A märgitav üldine tõenäosus.

Tervise-/turvalisuskahjustuste üldine tõenäosus		Ohtliku toote tõenäosus		
		1 %	10 %	100 % (kõik)
Tervise-/turvalisusekahjustuse tõenäosus ohtliku toote pideval kasutamisel	Oht esineb alati ning tõenäoliselt ilmnevad otstarbekohasel kasutamisel tervise-/turvalisuskahjustused	Keskmine	Kõrge	Väga kõrge
	Oht võib ilmneda ühe ebatõenäolise või kahe võimaliku tingimuse esinemisel	Madal	Keskmine	Kõrge
	Oht ilmneb üksnes mitme ebatõenäolise tingimuse esinemisel	Väga madal	Madal	Keskmine

Kahjustuste tõsiduse ja tabelist A saadud üldise tõenäosuse liitmisel saadakse ohu suuruse esialgne hinnang. Selle hinnangu täpsus sõltub äriühingule kättesaadava teabe kvaliteedist. Siiski on vaja seda hinnangut täpsemaks muuta, võttes arvesse ühiskonna arvamust riski vastuvõetavuse kohta. Teatavatel juhtudel, nt liiklusvahendite puhul, aktsepteerib ühiskond palju kõrgemat riski kui teistel juhtudel, nt laste mänguasjadega kaasnevat. See tegur märgitakse tabelisse B.

Tabel B – Riski liigitamine: isiku tüüp, riskiteadlikkus ja ettevaatusabinõud

Teatavatel juhtudel aktsepteerib ühiskond kõrgemat riski kui teistel juhtudel. Riskitaset mõjutavateks peamisteks teguriteks peetakse kahjustatava isiku haavatavust ning riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul riski tundmist ja selle vastu võetud ettevaatusabinõusid.

Riskirühmad

Tuleb arvesse võtta, mis tüüpi isik toodet kasutab. Kui toodet hakkavad tõenäoliselt kasutama riskirühma kuuluvad isikud (näiteks lapsed või vanurid), peaks teatamist nõudev riskitase olema madalam. Näitena on esitatud kaks tüüpi riskirühma kuuluvaid inimesi:

Väga ohualtid	Ohualtid
Pimedad	Vaegnägijad
Raske puudega	Osalise puudega
Väga vanad	Elatanud
Väga noored (alla 3aastased)	Noored (3–11aastased)

Tavalised täiskasvanud

Riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute riski tõsidust tuleks hinnata üksnes juhul, kui oht on ilmne ja toote toimimise seisukohast vajalik. Riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul peaks riskitase sõltuma sellest, kas oht on ilmne ning kas tootja on kaitsemeetmete ja hoiatuste eest nõuetekohaselt hoolitsenud, eriti kui oht ei ole ilmne. Näiteks kui tootel on nõuetekohased hoiatused ja kaitsemeetmed ning oht on ilmne, ei pea ohu tagajärgede raskus kajastuma riski hindamises tõsiseks (tabel B), kuigi toote ohutuse parandamiseks võib olla tarvis võtta mõningaid meetmeid. Ja vastupidi, kui tootel puuduvad vajalikud kaitsemeetmed ja hoiatused ning oht ei ole ilmne, tuleks ka keskmiste tagajärgedega oht hinnata tõsiseks riskiks (tabel B).

Ohtlike tarbekaupade riskihinnang üldise tooteohutuse direktiivi kohandamiseks

Käesolev menetlus on kavandatud abiks ettevõtetele otsustamiseks, kas teatavast tarbekauba põhjustatud ohtlikust olukorrast tuleb teatada pädevatele asutustele

Tabel A – Riskianalüüs

Tervise-/turvalisuskahjustuse tõsidus		Väga tõsine	Kõrge	Keskmine	Madal	Väga madal
Kerge	Tõsine	Väga kõrge	Kõrge	Keskmine	Madal	Väga madal
Väga kõrge	Kõrge	Keskmine	Madal	Väga madal		
Kõrge	Keskmine					
Keskmine	Madal					
Madal	Väga madal					

Tabel B – Riski liigitamine

Riskirühmad		Riskirühma mittekuuluvad			Asjakohased hoiatused ja kaitsemeetmed?	
Väga ohtlikud	Ohualtid	Ei	Jah	Ei	Jah	Jah
KÕRGE RISK – Teatamine vajalik		Ei	Jah	Ei	Jah	Jah
Keskmine risk – Teatamine vajalik		Madal risk – Teatamine ei ole tõenäoliselt vajalik				
Madal risk – Teatamine vajalik						

Tabelit A kasutatakse ohu tagajärgede määratlemiseks, sõltuvalt võimaliku tervise-/turvalisuskahjustuse tõsidusest ja tõenäosusest (vt tabelit joonealustes märkustes)

Tabelit B kasutatakse ohu tõsiduse liigitamiseks, sõltuvalt tarbijatüübist ning, riskirühma mittekuuluvate täiskasvanute puhul sellest, kas tootel on asjakohased hoiatused ja kaitsemeetmed ning kas oht on piisavalt ilmne.

Näide (osutatud eespool nooltega)

Kettsae kasutaja on saanud tõsise käe haava. Selgub, et kettsae kaitsemeetmed on puudulikud, mistõttu tarbija käsi libises etreepole ja sattus vastu ketti. Ettevõtte hindaja koostab järgmise riskianalüüsi.

Tabel A – riski tõenäosus on **kõrge** kuna oht kaasneb kõigi toodetega ja võib teatavatel tingimustel ilmneda. Kahjustuse tõsidus on **tõsine**, nii et tagajärgede üldine tõsidus hinnatakse **kõrgeks**.

Tabel B – kettsaag on ette nähtud kasutamiseks riskirühma mittekuuluvatele täiskasvanutele, sellega liituv oht on ilmne, ent kaitsemeetmed puudulikud.

Tagajärgede tõsidus on **kõrge**, seega lubamatu, nii et tegemist on **tõsise riskiga**.